

9 Μαρτίου 2012

Το νερό είναι άφθονο, αλλά είναι και πόσιμο;

Επιστήμες / Περιβάλλον - Οικολογία

Ο τρίτος ξηρός στη σειρά χειμώνας της Αγγλίας οδήγησε τις βρετανικές αρχές να απαιτούν τη λήψη μέτρων εξοικονόμησης νερού, ενώ η κυβέρνηση της Κίνας έχει προειδοποιήσει ότι τα δύο τρίτα των πόλεων της χώρας αντιμετωπίζουν σοβαρές ελλείψεις σε νερό λόγω της ξηρασίας και της αχαλίνωτης κατανάλωσης.

«Έχουμε μια ξηρασία εδώ που τώρα αγκαλιάζει τρεις χειμώνες, και γι 'αυτό το λόγο είναι σοβαρό», είπε ο Terry J. Marsh, επικεφαλής του Εθνικού Υδρολογικού Προγράμματος Παρακολούθησης του Κέντρου Οικολογίας και Υδρολογίας της Βρετανίας.

Πριν από ένα χρόνο ήταν κυρίως αγρότες που ανησυχούσαν για τις ξηρές συνθήκες, «αλλά τώρα επεκτείνεται η ανησυχία για το περιβάλλον και ιδιαίτερα για τους υδάτινους πόρους».

Η παρατεταμένη περίοδος ξηρασίας έχει απειλήσει περιοχές σε Κίνα, Ρωσία, Αυστραλία, Γαλλία, Ισπανία, Πορτογαλία και νότιες Ηνωμένες Πολιτείες τα τελευταία χρόνια - επηρεάζοντας την παραγωγή τροφίμων, αλλά και αυξάνοντας τις ανησυχίες για τη μακροπρόθεσμη σταθερότητα των προμηθειών νερού.

Δεν υπάρχει καθολική απόφαση σχετικά με το εάν αυτά τα συμβάντα είναι κυκλικές οχλήσεις ή αποδεικτικά στοιχεία σχετικά με την αλλαγή του κλίματος, που θα μπορούσαν να γίνουν περισσότερο δριμείς στις επόμενες δεκαετίες. Όμως,

υπάρχει γενική συμφωνία ότι οι άνθρωποι πρέπει να αλλάξουν τις καταναλωτικές τους συνήθειες και να γίνουν πιο αποτελεσματικοί χρήστες νερού.

«Η μεταβλητότητα του κλίματος είναι κάτι που η ανθρωπότητα έχει αντιμετωπίσει κατά τη διάρκεια της ιστορίας μας», λέει ο Ιαν Lundqvist, ανώτερος επιστημονικός σύμβουλος στο Διεθνές Ίδρυμα Υδάτων στη Στοκχόλμη, «αλλά η σοβαρότητα των ξηρασιών αυξάνεται».

Τον περασμένο μήνα, ανώτεροι υπάλληλοι του ΟΗΕ απηύθυναν έκκληση στην Ευρωπαϊκή Ένωση και σε άλλους δωρητές για τρόφιμα και νερό να αποτρέψουν περίπου 10 εκατομμύρια ανθρώπους από την πείνα στην ξεραμένη περιοχή Σαχέλ της Αφρικής, μόλις λίγους μήνες μετά τη χειρότερη ξηρασία σε περισσότερα από 50 χρόνια που προκάλεσε επισιτιστική κρίση στην Ανατολική Αφρική.

Ο δρόμος προς Μασσαλία και Ρίο

Η ρύθμιση των υδάτων και οι μελλοντικές απειλές προσφοράς είναι από τα θέματα που συζητούνται 12 έως 17 Μαρτίου κατά τη διάρκεια του Παγκόσμιου Φόρουμ για το Νερό στη Μασσαλία. Οι ηγέτες της ΕΕ αναλαμβάνουν επίσης τη δέσμευση να θέσουν τη διατήρηση των υδάτινων πόρων στην ημερήσια διάταξη της Διάσκεψης για την Αειφόρο Ανάπτυξη των Ηνωμένων Εθνών τον Ιούνιο στο Ρίο ντε Τζανέιρο.

Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή, η οποία έχει κηρύξει το 2012 Έτος του νερού, ετοιμάζεται επίσης να αναθεωρήσει ορισμένες από τις νομοθεσίες της Ευρώπης για τα ύδατα και τις πολιτικές κατά το επόμενο έτος.

Οι ξηρασίες μπορεί να είναι γεγονότα σχετικά τοπικής εμβέλειας, όπως συμβαίνει στο Ηνωμένο Βασίλειο, όπου οι ξηρασίες έχουν πλήξει κυρίως κεντρική, νότια και ανατολική Αγγλία ενώ η βροχή είναι φυσιολογική σε άλλες περιοχές.

Σε παγκόσμιο επίπεδο, τα προβλήματα του νερού μπορεί να έχουν λιγότερο να κάνουν με τις βροχοπτώσεις σε σχέση με το πώς χρησιμοποιείται το νερό - μια πρόκληση που θα γίνει πιο βαθιά στις επόμενες δεκαετίες. Ο πληθυσμός της Γης διπλασιάστηκε από το 1950 στο 1990, και ο ΟΗΕ λέει ότι είναι δρόμο για να διπλασιαστεί σχεδόν και πάλι, σε περισσότερα από 9 δισεκατομμύρια, μέχρι το 2050.

Η ρύπανση και η κατανάλωση απειλούν το γλυκό νερό σε παγκόσμιο επίπεδο, αλλά ακόμη περισσότερο σε περιοχές που είναι ιδιαίτερα στραγγισμένες σήμερα - η αστική Μέση Ανατολή μαζί με τη Νότια Ασία και την Αφρική.

«Οι περιορισμοί των διαθέσιμων υδάτινων πόρων μας γίνεται πιο εμφανής μέρα με τη μέρα», δήλωσε ο Hu siyi, ένας ανώτερος Κινέζος υπάλληλος του νερού, στους δημοσιογράφους τον περασμένο μήνα σε προειδοποίηση ότι τα δύο τρίτα των πόλεων της χώρας αντιμετωπίζουν έλλειψη νερού.

Η Ευρώπη απέχει πολύ από την ανοσοποίηση – κάτι που μπορεί να είναι δύσκολο να κατανοήσει κανείς στις υγρές ημέρες του Μαρτίου. Ερευνητές του Κέντρου για περιβαλλοντική έρευνα Helmholtz στη Γερμανία προειδοποιούν ότι οι χώρες της ΕΕ αντιμετωπίζουν τις προκλήσεις και από ελλείψεις και από ρύπανση, και παροτρύνουν για καλύτερη διακυβέρνηση και κατεύθυνση από την Ευρωπαϊκή Ένωση.

Μελέτες δείχνουν ότι οι υπαναχωρήσεις υδάτων από ποταμούς όπως η λεκάνη της Ανδαλουσίας στην Ισπανία, του Sado στην Πορτογαλία και του Ρήνου και Ροδανού στη Γαλλία, θεωρούνται μη βιώσιμες, ενώ οι Έλβα, Weser και Ρήνος στη Γερμανία και ο Τάμεσης στη Βρετανία θεωρούνται τόνισε.

Και αυτό δεν άρχισε να μετριέται για ρύπανση και οικολογική καταστροφή, μια πρόσφατη μελέτη του Helmholtz λέει, καλώντας για ισχυρότερη προστασία από τη ρύπανση και τα απόβλητα σε εθνικό και ευρωπαϊκό επίπεδο.

Αυτό δεν σημαίνει ότι φταίνε μόνο οι διαρροές στις τουαλέτες και τα λουτρά. Στην ξηρή Αγγλία, ανώτεροι υπάλληλοι λένε ότι τα νοικοκυριά και οι βιομηχανίες έχουν γίνει πιο αποτελεσματικοί χρήστες νερού τα τελευταία χρόνια. Ωστόσο η φυτική παραγωγή – για τρόφιμα, ζωοτροφές και βιοκαύσιμα – συνεχίζει να αυξάνεται και μαζί με αυτή η χρήση του νερού. Ο ΟΗΕ εκτιμά ότι η γεωργία ευθύνεται για το 70% της κατανάλωσης του γλυκού νερού σε παγκόσμιο επίπεδο.

«Σε σχέση με την προσφορά των νοικοκυριών και της βιομηχανίας, αυτό δεν είναι το μεγάλο θέμα. Η ποσότητα του νερού που απαιτείται για να παραχθεί καθημερινά το ψωμί μας, αυτό είναι το μεγάλο ζήτημα», δήλωσε ο Lundqvist.

Τα απορρίμματα τροφίμων σημαίνουν σπατάλη νερού, και το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο κάλεσε πρόσφατα για «δραστικά μέτρα» για να μειώσει τις απορρίψεις τροφίμων για τη διατήρηση των πόρων.

«Πολλοί, πολλοί περισσότεροι υπερκαταναλώνουν τροφή σε σύγκριση με τον αριθμό των ανθρώπων που δεν τρώνε αρκετά», δήλωσε ο Lundqvist, ο οποίος ανησυχεί ότι η υπερβολική κατανάλωση τροφίμων πρόκειται να αυξηθεί καθώς η μεσαία τάξη επεκτείνεται στις αναπτυσσόμενες χώρες. «Νομίζω ότι τα στοιχεία αυτά πρέπει να λαμβάνονται υπόψη όταν μιλάμε για τα προβλήματα της σίτισης

του κόσμου ή για την παροχή νερού».

Εκατομμύρια σε κίνδυνο

Στην περιοχή του Σαχέλ και την Ανατολική Αφρική, τα προβλήματα είναι πολύ διαφορετικά. Ανθρώπινη σύγκρουση, έλλειψη υποδομών αποθήκευσης και υποτυπώδη άρδευση συνθέτουν τα προβλήματα της περιοδικής ξηρασίας.

Η ΕΕ, συλλογικά η μεγαλύτερη χορηγός βοήθειας στον κόσμο, υπόσχεται περισσότερη βοήθεια για τις φτωχότερες χώρες του κόσμου και στο παρελθόν έχει στηρίξει τις προσπάθειες για τη βελτίωση της διαχείρισης του νερού στις αναπτυσσόμενες χώρες. Οι ενισχύσεις αυτές έσπασαν ρεκόρ 1,6 δισεκατομμυρίων ευρώ για την ύδρευση και την αποχέτευση, το 2009, τελευταία διαθέσιμα στοιχεία της ΕΕ, και η Ευρωπαϊκή Επιτροπή δεσμεύτηκε για επιπλέον 700 εκατομμύρια ευρώ για το νερό και άλλους στόχους της ανάπτυξης στις φτωχότερες χώρες το Δεκέμβριο.

Αλλά πολύ συχνά τα χρήματα της βοήθειας προορίζονται για την αντιμετώπιση των ανθρωπιστικών κρίσεων, όπως η ξηρασία στην Ανατολική Αφρική, που η UNICEF λέει ότι έχει αφήσει 13 εκατομμύρια ανθρώπους σε ανάγκη για τροφή και νερό. Αυτό που χρειάζεται είναι μακροπρόθεσμη επένδυση – σε πηγάδια, δεξαμενές νερού, άρδευση – λέει Ao ydrus Daar, ο οποίος ηγείται της φιλανθρωπικής ομάδας WASDA στην Κένυα και τη Σομαλία.

Σοβαρές ξηρασίες συνήθιζαν να διαχωρίζονται από χρόνια ή και δεκαετίες, αλλά τώρα διαρκούν χρόνια, είπε η EurActiv κατά τη διάρκεια επίσκεψης στις Βρυξέλλες για να ζητήσει περισσότερη Ευρωπαϊκή εμπλοκή στο Κέρας της Αφρικής. Ζώα κτηνοτρόφων αποδεκατίστηκαν από τρία συνεχόμενα χρόνια ξηρασίας και τα αποθέματα νερού έχουν στεγνώσει- τροφοδοτώντας την απόγνωση και την ένταση.

«Οι άνθρωποι είναι είτε στη μέση της ξηρασίας είτε προετοιμάζονται για μία», είπε. «Γι 'αυτό είναι τόσο επικίνδυνο».

Ορόσημα

- **12 έως 17 Μαρτίου:** Παγκόσμιο Φόρουμ για το Νερό στη Μασσαλία
- **22 Μαρτίου:** Παγκόσμια Ημέρα για το Νερό
- **15-16 Μαΐου:** Καινοτομία για το Νερό στην Ευρωπαϊκή Διάσκεψη στις Βρυξέλλες
- **20 - 22 Ιουνίου:** Διάσκεψη των Ηνωμένων Εθνών για την

Αειφόρο Ανάπτυξη στο Ρίο ντε Τζανέιρο, Βραζιλία

• **26 - 31 Αυγούστου:** Παγκόσμια Εβδομάδα Νερού, που θα διοργανωθεί από το Διεθνές Ίδρυμα Υδάτων Στοκχόλμης στη Σουηδική πρωτεύουσα

Απόψεις

Μιλώντας σε συνέδριο για τα ύδατα στις 20 Φεβρουαρίου, η **Βρετανίδα Υπουργός Περιβάλλοντος Caroline Spelman**, δήλωσε: «Η ξηρασία είναι ήδη ένα θέμα φέτος με την Νοτιοανατολική πλευρά και άλλα μέρη του Ηνωμένου Βασιλείου πλέον επίσημα σε ξηρασία, και περισσότερες περιοχές είναι πιθανό να επηρεαστούν, καθώς συνεχίζουμε να βιώνουμε μια παρατεταμένη περίοδο πολύ χαμηλών βροχοπτώσεων».

«Δεν είναι μόνο ευθύνη της κυβέρνησης, οι εταιρείες υδάτων και οι επιχειρήσεις να δράσουν κατά της ξηρασίας. Ζητάμε τη βοήθεια όλων, προτρέποντας τους να χρησιμοποιούν λιγότερο νερό και να αρχίσουν τώρα».

Πηγή: *EurActiv.gr*

<http://bit.ly/11Ke4jg>